T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/223
KARAR NO : 2023/318
KARAR TR : 17/04/2023

ÖZET: ".... " isimli ilaç ile birlikte reçete edilen kalem iğne bedelinin de ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Tüm Eczacı İşverenler Sendikası
Vekili : Av. Y. A
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. G. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, kan şekeri kontrolünü sağlamak amacıyla cilt altına enjekte edilerek kullanılan ".... " isimli ilaçla birlikte reçete edilen kalem iğne bedellerinin, ilacın kullanımı için zorunlu olduğu kurum tarafından karşılanmamasının hastaların tedavisini kısıtladığını, Medula Provizyon Sisteminde uyarı ile karşılaşmaksızın iğne uçlarını hastalara veren eczacıların ise ekonomik olarak mağdur olduklarını belirterek Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanması istemiyle 05/12/2016 tarihinde başvuru yapıldığını, bu başvurunun zımnen reddedildiğini ileri sürerek, başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdariYargıda

2. Ankara 7. İdare Mahkemesi 13/11/2019 tarih ve E.2017/1849, K.2019/2596 sayılı kararı ile, davanın reddine karar vermiş, davacı tarafından istinaf yoluna başvurulmuştur.

3. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 11. İdari Dava Dairesi 23/02/2022 tarih ve E.2020/1963, K.2022/931 sayılı kararı ile, *"dava konusu işlemin 5510 sayılı Kanun hükmünün uygulanmasına yönelik bir işlem olduğu anlaşılmış olup, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi dikkate alındığında, bakılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının (İş Mahkemelerinin) görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken işin esası hakkında karar verilmesinde usul hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır."* gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görev alanına girdiği gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dava dosyasının mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

4. **Ankara 7. İdare Mahkemesi 26/05/2022 tarih ve E.2022/992, K.2022/1150 sayılı kararı**ile,2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, karar istinaf edilmeden kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"...dava konusu işlemin 5510 sayılı Kanun hükmünün uygulanmasına yönelik bir işlem olduğu anlaşılmış olup, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi dikkate alındığında, bakılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının (İş Mahkemelerinin) görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, davanın görev yönünden reddine "*

5. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

6. **Ankara 37. İş Mahkemesi 18/01/2023 tarih ve E.2022/246, K.2023/12 sayılı kararı** ile, kurum işleminin iptali talebinin genel düzenleyici işlem sonucunu doğuracak nitelikte olduğu, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli, mahkemelerinin ise görevsiz olduğu gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar vermiş ve görevsizlik kararı istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...işlem tamamen yasa ile SGK ya bırakılmış idari nitelikte düzenleyici bir işlemdir ve bu işlem sonucu kişi bazında değil SUT ta yazılı ödeme koşullarını taşıyan tüm SGK lılar geri ödeme alabileceği gibi sağlık hizmetlerini de belirlenen koşullarda temin etme hakkına sahiptir.

Yasanın verdiği yetki ile SGK hangi ilacın ve tıbbı malzemenin hangi koşullarda kurumca karşılanacağı yada karşılanmayacağı, katkı payı alınıp alınmayacağı gibi konuların anılan yöntem ile belirleme yetkisine sahiptir. Buna göre SGK nın bedelini ödeyeceği ilaç yada tıbbi malzemeyi genel düzenleyici işlem ile SUT kapsamına alması gerekir.Bu aşamalar sadece idari iş ve işlemlerden ibaret olmayıp alanında uzman çok sayıda hekimin incelemesi ve varılan ortak sonuca ulaşmak şeklinde gelişmektedir.

Yasa düzenlemesinden anlaşılacağı üzere, SUT kapsamına alma işi SGK nın yetkisinde ve idari iş niteliğindedir. Yasanın 101.maddesinde yazılı hükümden hareketle 5510 sayılı yasadaki tüm işlemlere ilişkin davaların iş mahkemelerinde adli yargıda görüleceğinin kabulü ise Yargıtay kararlarına ve Uyuşmazlık mahkemesi kararlarına aykırıdır. Yasa sosyal güvenlik mevzuatı kapsamındaki işleri düzenlerken SGK nın bazı görevlerini de düzenlemektedir. SUT kapsamına alınacak ilaç ve tibbi malzemelere dairişlemler ve yapılacak ödemeler ileilgili yasada düzenlemeyer almakta ise de bu düzenlemeler tamamen idari iş niteliğindedir. Dolayısıyla genel ve kapsayıcı anlam ifade eden SUT kapsamına alınma ya da alınmama işleminin idari iş olduğunda şüphe bulunmamaktadır. Bireysel olarak ilgililerin ilaç bedelinin ödenmemesine ilişkin işlem iptalleri sigortalı ile SGK arasında ortaya çıkan bir uyuşmazlık niteliğinde olup adli yargı yerinde görülmektedir. Bu davalarda kişi bazında sağlık açısından bireysel değerlendirme yapılmakta ve kurumun işleminin hukuka uygunluğu denetlenmektedir ve verilen karar sonucu sadece sigortalıyı ilgilendirmektedir. Her ne kadar sigortalı ile ilgili kurumun yaptığı işlem dayanağı SUT olarak gösterilse de bu davalarda mahkemelerin verdiği kararlar SUT ta genel anlamda herkese uygulanacak sonuç doğurmamaktadır.Uyuşmazlık Mahkemesinin verdiği bazıkararlarda adli yargının görevli olduğu belirtildiğinde de iş mahkemelerinin görevli olduğu sonucu ortaya çıkmaz.Örneğin 5510 sayılı yasada düzenlenen sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları ile SGK arasında meydana gelen anlaşmazlıklar bakımından adli yargı görevli ise de davalara iş mahkemelerinde değil genel mahkemelerde ve çoğunlukla da Asliye Hukuk Mahkemelerinde bakılmaktadır. Nitekim dosya içinde bulunan eczacıların aynı konu ile ilgili iğne ucu bedelinin ödenmemesine dair işleme yönelik davalar Asliye Hukuk mahkemesinde görülmektedir.

Davacı ön inceleme duruşmasında taleplerinin işlem iptali olup, SUT da düzenlemesine yönelik olmadığını ifade etse de, kuruma yapılan 05.12.2016tarihli başvuru incelendiğinde açıkça SUT 3.3.5 maddesinden bahsedilerek ödeme yapılması istenilmiş ise de; ilgili madde de insülinkalem uçlarından bahsedildiği,dava konusu .... adlı ilacın insülin tedavisinden önceki aşamada kullanılan kan şekerinin kontrolünü sağlayan ilaç olduğu, davacı beyanından anlaşılmaktadır. Bu durumda kurumun SUT daki düzenlemesinde yer almayan ödemenin yapılması davacı yanca istenilmektedir. Bu ise ancak ilgili konu bakımından SUT da düzenleme yapılmasını gerektirmektedir. Sonuçta davacının talebi genel sonuç doğuracak işlem yapılmasına yönelik talepten ibarettir. Bu durumda kurumun yaptığı yada yapması istenilen işin genel düzenleyici işlem niteliğinde olduğu, bu bakımdan başvuruya süresinde cevap verilmemesi nedeniyle reddedilmiş sayılmasına ilişkin talebin idari işlem niteliğinde olduğu, davaya idare mahkemesinde bakılması gerektiği ortadadır.Davacı sendikanın talebi de somut bir reçete yada sigortalı işlemine yönelik değil genel bir düzenleyici işlemin karşılanmamasına ilişkindir.

Uyuşmazlık mahkemesinin 18.10.2021tarih 2021/457 esas 2021/494 sayılıkararında, sağlık sektöründe üretici ithalatçı olan tıbbi malzeme tedarikçisi olana firmanın kuruma karşı açtığı tıbbi malzeme ile ilgili SUT düzenlemesi bakımından talepte bulunduğu, idare mahkemesi ve adli yargı mahkemesi arasında olumlu görev uyuşmazlığı çıktığı, mahkemenin yaptığı değerlendirmede davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği,31.01.2022tarih 2021/615 esas 2022/3karar sayılı dosyada da yine ilaç üreticisi bir firmanın kuruma karşı açtığı davada ilacın geri ödeme listesine alınmasına dair talep bakımından olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığı, benzer gerekçelerle uyuşmazlık mahkemesinin 5510 sy 101 madde gereği adlı yargının görevli olduğunu belirttiği anlaşılmakta ise de; yukarıda açıklandığı üzere5510 sy 101 maddesi yasada yer alan tüm düzenlemeler ile ilgili davaların adli yargıda yada iş mahkemelerinde görüleceği şeklinde yorumlanamaz. Eldeki dosya bakımından genel idari düzenleyici işlem sonucunu doğuracak kurum işleminin iptali kararı verilmesi istenilmektedir. Böyle bir karar verildiğinde kurum herkes için genel nitelikte ilacın iğne uçlarının bedelini ödemek zorunda kalacaktır. Adlı yargı yerinde genel düzenleyici işlem yapma sonucuna doğuracak karar verilemez ve iş tamamen idari yargı alanını ilgilendirmektedir. Benzer talepler ile ilgili verilen kararlarda örneğin BAM 11 HD nin 10.06.2021tarih 2021/907 esas1066 karar, yargıtay 10 HD nin 03.03.2022tarih 2021/8482 esas 2022/2996 karar sayılı ilamlarında da paralel yorumlar yapılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 63. maddesinde Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin neler olduğu sayılmıştır. Maddenin uyuşmazlığa ilişkin kısımları şöyledir:

"Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını; hastalanmaları halinde sağlıklarını kazanmalarını; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri şunlardır:

...

f) Yukarıdaki bentler gereğince sağlanacak sağlık hizmetleriyle ilgili teşhis ve tedavileri için gerekli olabilecek kan ve kan ürünleri, kemik iliği, aşı, ilaç, ortez, protez, tıbbî araç ve gereç, kişi kullanımına mahsus tıbbî cihaz, tıbbî sarf, iyileştirici nitelikteki tıbbî sarf malzemelerinin sağlanması, takılması, garanti süresi sonrası bakımı, onarılması ve yenilenmesi hizmetleri.

(Değişik fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Kurum, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve esaslarını Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir. Ancak, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşünün alınması (f) bendinde belirtilen ortez, protez ve diğer iyileştirici nitelikteki araç ve gereçlerin miktarını, standartlarını, sağlanmasını, uygulanmasını, kullanma sürelerini ve garanti süresi sonrası bakım, onarım ve yenilenmesi hususlarını kapsar. Kurum, bu amaçla komisyonlar kurabilir, ulusal ve uluslararası tüzel kişilerle işbirliği yapabilir. Komisyonların çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir.

...

(Değişik fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

8. Kanun'un 64. maddesindeKurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri sayılmıştır.

9. Kanun'un "*Sağlık hizmetlerinin ödenecek bedellerinin belirlenmesi*" başlıklı 72. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/44 md.) 65 inci madde gereği ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin Kurumca ödenecek bedellerini belirlemeye Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu yetkilidir. Komisyon, tıp eğitimini, hizmet basamağını, alt yapı ve kaynak kullanımı ile maliyet unsurlarını dikkate alarak sağlık hizmeti sunucularını fiyatlandırmaya esas olmak üzere ayrı ayrı sınıflandırabilir. Komisyon, 63 üncü madde hükümlerine göre finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerinin Kurumca ödenecek bedellerini; sağlık hizmetinin sunulduğu il ve basamak, Devletin doğrudan veya dolaylı olarak sağlamış olduğu sübvansiyonlar, sağlık hizmetinin niteliği itibarıyla hayati öneme sahip olup olmaması, kanıta dayalı tıp uygulamaları, maliyet-etkililik ölçütleri ve genel sağlık sigortası bütçesi dikkate alınmak suretiyle, her sınıf için tek tek veya gruplandırarak belirlemeye yetkilidir.

(Değişik ikinci fıkra: 21/5/2013-6486/3 md.) Komisyon; Bakanlık, Maliye, Sağlık ve Kalkınma bakanlıkları, Hazine Müsteşarlığı, üniversite sağlık hizmeti sunucuları ile özel sağlık hizmeti sunucularını temsilen Bakanlıkça belirlenecek birer üye ve Kurumu temsilen iki üye olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur. Komisyon kararlarını salt çoğunluk ile alır. Komisyon kararları Resmî Gazete'de yayımlanır. Komisyonca gerekli görülen hâllerde sağlık hizmetlerinin türlerine göre birden fazla alt komisyon kurulabilir. Komisyonun sekretarya işlemleri Kurumca yerine getirilir.

Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonuna iştirak edenlere, ayda iki defadan fazla olmamak üzere katıldıkları her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı ücreti ödenir. Komisyon çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir.

(Değişik dördüncü fıkra: 17/4/2008-5754/44 md.) Kurum, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile dernek, vakıf, federasyon, konfederasyon ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görüşlerini alabilir.

Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunun çalışmasına, görev ve yetkileri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Komisyon üyesi kurumların görüşleri alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/48 md.) Bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere 63 üncü maddede belirtilen komisyonlara iştirak edenler ile bilimsel ve akademik nitelikleri dikkate alınarak Kurum tarafından bilimsel nitelikli komisyonlarda veya tıbbi inceleme, tıbbi değerlendirme, tıbbi uygunluk onayı verme gibi iş ve işlemlerle ilgili yürütülen çalışmalarda; üniversitelerden görevlendirilen öğretim üyelerine, kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarından görevlendirilen tabip, diş tabibi ve eczacılara (6.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere ödeme yapılır. Bu ödemenin usul, esas ve miktarı ile diğer hususlar Kurum ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir."

10. Kanun'un "*Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi*" başlıklı 73. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/45 md.)

Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti

sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır.

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dahil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularınca, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerden sağlık hizmeti sunucularının giderleri ve ürettikleri sağlık hizmetlerinin maliyetleri, yapılan sübvansiyonlar gibi kriterler dikkate alınarak bu bedellerin iki katına kadar alınabilecek ilave ücretin tavanını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.(1) Bu tavan dahilinde alınabilecek ilave ücret oranları Kurumca belirlenir. Ancak (...)(2) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (4), (6) ve (8) numaralı alt bentleri kapsamında sayılanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan kişilerden ilave ücret alınamaz. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen eşdeğer ilaçların, azami fiyatı ile kişinin talep ettiği eşdeğer ilacın fiyatı arasında oluşacak fark ve optik için tavan uygulanmaz ve bu fıkra kapsamında değerlendirilmez.

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları ise otelcilik hizmeti ile dördüncü fıkrada belirtilen istisnai sağlık hizmetleri dışında, sağladıkları sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden ilave ücret talep edemez. (Mülga ikinci cümle: 21/1/2010-5947/19 md.) (...) (Ek cümleler: 21/5/2013-6486/4) Ancak yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için Kurumca belirlenmiş sağlık hizmetleri bedelinin, poliklinik muayenelerinde bir katını, diğer hizmetlerde yüzde ellisini geçmemek üzere, üniversite yönetim kurulu kararıyla öğretim üyelerinin unvanları itibarıyla belirlenen miktarda ilave ücret alınabilir. Ancak alınacak ilave ücret bir defada asgari ücretin iki katını geçemez. Bu oranları bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Kurum bu fıkra kapsamında ilave ücret alınamayacak sağlık hizmetlerini belirlemeye yetkilidir.

Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca belirlenmiş standartların üstündeki talepleri karşılayan otelcilik hizmetleri ile hayati öneme sahip olmama ve alternatif tedavilerin bulunması gibi hususlar göz önüne alınarak Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenen istisnai sağlık hizmetleri için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden belirlenen hizmet fiyatlarının üç katını geçmemek üzere ilâve ücret alabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca ödenecek sağlık hizmeti bedellerinin yayımlanmasınıtakiben otuzgüniçinde ilâveücret ödemeleri içinbelirlenentavanlar dahilinde belirledikleri sağlık hizmeti fiyatlarını kuruma bildirmek zorundadır. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları fiyat değişikliklerini 5 iş günü içinde Kuruma bildirirler. Tavanlar dahilinde de olsa Kurumca belirlenen süreden önce bu fiyatlarını artıramazlar.

Kurum, provizyon işlemlerini yürütmek üzere sağlık hizmeti sunucularının mahallinde provizyon merkezi açabilir ve personel çalıştırabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, bu amaçla Kuruma uygun bağımsız mekân tahsis etmek zorundadır.

Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedelleri Kurumca ödenmez.

Sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından acil hallerde alınan sağlık hizmeti bedeli, 72 nci madde gereği sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları için belirlenen bedeller esas alınarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere fatura karşılığı ödenir. Sözleşmeli ve sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucuları, acil hallerde, sözleşmeli sağlık hizmetleri sunucuları ise Kurumun belirlediği sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden veya Kurumdan herhangi bir ilave ücret talep edemez.

Kurum, bu Kanunun birinci fıkrasında belirtilen yöntemler dışında, kamu idarelerince verilecek sağlık hizmetlerini götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle de sağlamaya yetkilidir. Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları, sözleşmede belirtilen götürü bedel karşılığında genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere sözleşme kapsamında verilmesi gereken her türlü sağlık hizmetini sunmakla yükümlüdür ve sözleşmede belirtilen götürü bedel dışında Kurumdan veya genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden Kanunda belirtilen ilave ücretler ve katılım payları dışında ayrıca bir bedel talep edemez. Götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle temin edilen hizmetler için Kuruma ayrıca fatura ve dayanağı belge gönderilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile müştereken belirlenir.

Sağlık hizmeti sunucuları, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmaya müstahak olup olmadığını, Kurumun elektronik veya diğer ortamlarda sağlayacağı yöntemlere uygun olarak kontrol etmek ve belgelemek zorundadır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/84 md.) 3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller, 5434 sayılı Kanunun 56 ncımaddesi veya 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan 3713 sayılı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle aylık bağlananlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olan vazife ve harp malullerinin sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Kurumca karşılanır. (Ek cümle: 20/8/2016-6745/61 md.) 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanır. (Değişik cümle: 10/9/2014-6552/49 md.) Ancak, 72 nci maddede belirtilen usullere göre bedelleri karşılanacak

olan bu kapsamdaki ürünler, garanti süresi kapsamında veya aynı amaca yönelik ürün talepleri Kurum tarafından yayınlanan ürün listelerinden, yine Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara göre karşılanır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/84 md.) Genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden, 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle yaralananlar, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre içerisinde verilen sağlık hizmetleri ve diğer haklardan aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlar gibi yararlandırılırlar.

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/ 49 md.) Kurum, fatura denetimi konusunda kriterler koymaya, alternatif geri ödeme modelleri oluşturmaya ve bu konularda tespitler ve denetimler yapmaya ve/veya yaptırmaya, buna bağlı olarak hizmet alımı yapmaya yetkilidir.

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/ 49 md.) Kurum, gerçek veya tüzel kişilerden; ödeme kapsamındaki sağlık hizmetleri ve/veya ürün listelerine girmek için yapılan başvurulardan asgari ücretin yirmi katını geçmemek üzere başvuru ücreti, ilaç hariç olmak üzere diğer tıbbi malzeme ve ürünlerden listelerde kalmak için asgari ücretin üç katını geçmemek üzere yıllık aidat, fiyat düşüş talepleri hariç olmak üzere listelerdeki değişiklik taleplerinden her bir işlem için asgari ücret tutarını geçmemek üzere işlem ücreti, kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşları ile yapılan protokollere dayalı sözleşmeler hariç olmak üzere sözleşme imzalamak için asgari ücretin on katını geçmemek üzere sözleşme ücreti alabilir, bu ücretleri imal ve ithal ürün gruplarına göre farklılaştırabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlanması ve akdedilmesi, sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

11. Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 17/04/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen hüküm doğrultusunda davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, ekinde idari yargı dosyasına ilişkin bilgi ve belgeler ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı sendika tarafından, kan şekeri kontrolünü sağlamak amacıyla cilt altına enjekte edilerek kullanılan "…. " isimli ilaç ile birlikte reçete edilen kalem iğne bedellerinin de Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanması istemiyle yapılan 05/12/2016 tarihli başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

15. Davalı idarenin bir kamu kuruluşu olduğu çekişmesizdir. Dava konusu işlem, davalı idare tarafından tek yanlı irade beyanı ile kamu gücü kullanılarak tesis edilmiş olmasına karşın, işlemin yasal dayanağını 5510 sayılı Kanun oluşturmaktadır.

16. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve somut olay birlikte değerlendirildiğinde; uyuşmazlık konusu işlemin "…. " isimli ilaç ile birlikte reçete edilen kalem iğne bedellerinin de Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanması istemiyle yapılan 05/12/2016 tarihli başvurunun zımnen reddine ilişkin olduğu, bu konunun 5510 sayılı Kanun hükümlerine dayanılarak hazırlanan düzenleyici işlemlerde yer aldığı gözetildiğinde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan dava konusu uyuşmazlığın, Kanun'un 101. maddesi kapsamında adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Ankara 37. İş Mahkemesinin 18/01/2023 tarih ve E.2022/246, K.2023/12 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 37. İş Mahkemesinin 18/01/2023 tarih ve E.2022/246, K.2023/12 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

17/04/2023 tarihinde, Üye Nilgün TAŞ ile Üye Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, ".... " isimli ilaç ile birlikte reçete edilen kalem iğne bedelinin de ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; idari dava türleri, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü sözlemelerden dolayı açılan davalar olarak sayılmış; idari yargının idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğu kurala bağlanmıştır.

İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının; idari dava türlerinden biri olduğu idare hukukunun bilinen ilkelerindendir.

İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve somut olay birlikte değerlendirildiğinde,dava konusu işlemin davalı idare tarafından tek yanlı irade beyanı ile kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlem niteliğinde olduğu, bu nedenle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye	Üye
Nilgün TAŞ	Bilal ÇALIŞKAN